

Dva odporujúce si svety justície: Reálne kritický a vedome deštrukčný

Nevyhnutná úvodná poznámka. Prosím cynikov, tvrdých pragmatikov a kariérnych oportunistov, aby ďalej nečítali!

Súdna rada Slovenskej republiky na svojom ôsmom zasadnutí konanom dňa 15.8.2023 rokovala okrem iného aj o bode: Stanovisko sudkyne Pamelý Záleskej k medializovaným informáciám.....

Nezaujímajú ma skutočnosti ohľadne jej súkromného života, nepovažujem za dôležité ako sa tento bod dostal na program zasadnutia súdnej rady. Kým sa nepreukáže jej zaujatosť v konkrétnej veci, nezaujíma ma ani jej vzťah s novinárkou.

Ako člen súdnej rady som sedel na jednaní o tomto bode a počúval neuveriteľnú smršť tautologicky sugestívnych až kapciózných otázok na sudkyňu Pamelu Záleskú. O úrovni takého „vypočúvania“ si každý môže urobiť záver sám.

Predsa však odkážem na dopisovateľa týždenníka Postoj Rakúšana Martina Leidenfrosta, ktorý uviedol, citujem: „...uvidí tam tri „sudkyne“, ktoré oblievajú sudkyňu Záleskú počas štyroch hodín citovými výlevmi. A možno sa opýta, kedy zeleninové, dobytkárske či rybie trhy získali nárok poslať svojich delegátov do súdnej rady...“.

Nepochybujem o tom že hodnotenie významného novinára Die Presse je súčasťou i verejnej mienky. Aj nemalej časti sudcov.

Na celom prípade ma však zaujalo čosi iné. Niečo, čo doposiaľ zostalo nepovšimnuté a aj v početných komentároch sa takej téme nevenovala pozornosť. Ide o pomenovanie sveta, v ktorom žije sudkyňa Pamela Záleská a sveta, v ktorom žijú uvedené členky súdnej rady, azda i ďalší sudcovia.

Prvý svet očami Pamelý Záleskej

Citujem zo záznamu z rokovania súdnej rady. Pamela Záleská hovorí, že žije krajine,

- kde zavraždili Róberta Remiáša,
- kde bol prezidentov syn zavlčený do cudziny,
- kde osoba poverená vydať amnestie ich aj vydala a tie boli následne zrušené,
- kde zavraždili Kuciaka,
- kde sa podľa všetkého obchodovalo so spravodlivosťou.

Bolo to zrozumiteľné, kritické, smutné, až tragické, ale v súlade s realitou.

Svet Dany Jelínkovej Dudzíkovej

V ďalšej už x-tej komentovanej otázke sa členka súdnej rady obracia na Pamelu Záleskú a kopíruje jej prístup výpočtom vlastných poznatkov.

Ja žijem v krajine,...

- kde slovo policajta v mediálnom svete je viac ako slovo sudcu a viac ako slovo ministra vnútra,
- kde vybrané médiá a novinári sa rozhodli vziať spravodlivosť do rúk a siahnuť po svojpomoci,
- kde sa zo strážcov demokracie stali porušovatelia zákona a zasahovatelia do práv jednotlivcov,
- kde sa v mediálnom svete degradujú trestné kauzy, robí sa z nich gašparkove divadlo,
- kde vládne mediálna anarchia, kde sa nerešpektujú základné princípy právneho štátu, kde sa degradujú práva obvinených, zasahuje sa do ich súkromia, do ľudskej dôstojnosti....

Dva nezlučiteľné hodnotové postoje

Slová týchto dvoch sudkýň Slovenskej republiky vyjadrujú v zásade dve základné, ale veľmi odlišné skupiny hodnotiacich úsudkov o postoji k štátu, k justícii, k občianskej spoločnosti, k morálke. Citácie z ich prejavov vytvárajú aj akýsi uzavretý rámeček o vlastných hodnotových, svetonázorových, morálnych i etických postojov.

Prvý svet je pomenovaný konkrétnymi udalosťami i osobami. Svet reálny, čitateľný, kritický, pravdivý. Môžeme a musíme o ňom slobodne diskutovať, či sa nám už páči alebo nie.

Druhý svet je zámerne nepomenovaný a ľubovoľne rozširovaný priestor. Plný alternatívnych zákutí, záškodníkov, neobjektívnych médií, nehodných policajtov i zlyhávajúcich sudcov. Priebežne, podľa aktuálnej potreby dopĺňaný. Svet, ktorý vzniká len v hlavách tých, ktorí princípy právneho štátu vidia len cez prizmu osobných alebo úzko skupinových záujmov. Prekrútené, egoisticky, zhora sa dívajúc na ostatných.

Ide o floskule ako vystrihnuté z konšpiračných teórií a pofiderných mediálnych plátok, kde vládne bezbrehá iracionalita, oportunizmus, kde hodnoty demokracie i právneho štátu sú otočené o 180° a argumenty a názory sa presadzujú hádavým, až agresívnym spôsobom.

Popísaný svet príliš pracuje s negatívnymi emóciami, s rozvratom, dezinformáciami... na tom prekvapuje len to, že jeho protagonistkou je sudkyňa Slovenskej republiky.

Rozhodnutie o väzbe verus surová vražda novinára ako potvrdenie úpadku druhého sveta

Ľadový šok prišiel v momente, keď ďalšia členka súdnej rady v priamej reči k sudkyňi Pamele Záleskej uviedla, citujem: „...keď si brala generála Lučanského do väzby, toho si zabudla spomenúť keď si hovorila v akej krajine žiješ, a aj ten tu zahynul, nie len teda pán novinár Kuciak...“

Ozaj významný posun z toho amorfného a alternatívneho sveta, ktorý by pri prižmúrení oboch očí zniesol všeobecne zaužívanú formulku ...to je môj názor! Verbálne prihlásenie sa k najextrémnejším názorovým prúdom o tzv. Lučanského smrti, kde naozaj už len posledné držiaky zadného mozgu nedovolili vysloviť „vražda“, je jednoznačné, ba až fanatické prihlásenie sa k názorom časti politického spektra, zneužívajúceho tragický skon bývalého policajného prezidenta na vlastnú ochranu pred väzobným stíhaním. Navyše, dávať smrť Lučanského do jednej roviny s brutálnou, plánovanou vraždou Jána Kuciaka je ľudsky zavrhnutiahodné a právne neudržateľné.

Najmä od sudkyne Slovenskej republiky.

Koexistencia dvoch svetov ako veľký otáznik

Ako za takýchto antagonistických okolností dosiahnuť nevyhnutnú mieru koexistencie, ba spolupráce medzi týmito dvoma svetmi?

Nemalá čas intelektuálov je presvedčená, že len vzájomnou komunikáciou, tolerantnosťou a noblesou. Iní sú zas toho názoru že platí zásada ...“presvedčeného nepresvedčíš a debata je zbytočná...”.

Jeden český autor na margo komunikácie s deštruktívnymi názormi uviedol:..“ Vraj, s dezolátmi je potrebné hovoriť slušne, chápať ich a tolerovať. Zdeněk Svěrák je etalónom slušnosti chápania a tolerancie. A dezoláti? Nenávidia ho, pretože slušne hovorí, čo sa im nepáči, rovnako ako nenávideli slušného Karla Čapka. Nie, v tom to nebude! “

Dlhodobu sa potácame medzi týmito dvoma pólmi. Vzájomné prieniky sú veľmi komplikované, nezriedka vylúčené. Vidím to i pri riešení závažných otázok na zasadnutiach súdnej rady. Mnohokrát rozhodne len prevaha hlasov, bez akejkol'vek viditeľnej snahy o konsenzus, spoluprácu, prípadne kompromis. Rozhoduje vždy len väčšina, ktorá závisí od počtu prítomných na zasadnutí, s čím sa v podstate aj kalkuluje.

Kritériá spolupráce a koexistencie ako ešte väčší otáznik

Ako teda určiť základné kritériá spolupráce a koexistencie v takom ústavnom orgáne akým je Súdna rada Slovenskej republiky? Ako nastaviť pravidlá a aký úzus prijať, aby sa vážny orgán sudcovskej legitimacy nestal deštrukčnou arénou politického populizmu, odborárskeho korporativizmu a skupinového presadzovania tzv.“ našej sudcovskej nezávislosti“?

Priama odpoveď je veľmi ťažká a je otázne či vôbec existuje v horizonte našich životov. Môžeme síce produkovať množstvo právnických štúdií, eticko-morálnych štandardov, organizovať konferencie a vystupovať v diskusných fórach, v médiách, ale ich efekt bude stále diskutabilný. Až do momentu, kedy dôjde v našom vedomí k zásadnému obratu k základom európskeho humanizmu a osvietenstva, historicky vyvinutého a vteleného do predstavy demokratického a právneho usporiadania spoločnosti. Podčiarknem ešte raz, predstavu o demokracii nemožno totiž degradovať iba na počet hlasov pre a proti.

Trpezlivé hľadanie zásadných odpovedí ako každodenná agenda

Dva citáty nesporne múdrych ľudí. Autora prvého nepoznám, ale znie: „...keď múdri ustupujú, hlupáci rýchlo postupujú...“ samozrejme za slová múdri a hlupáci môžeme dosadiť akékoľvek iné kategórie ľudí nášho spoločenského spektra. Veľmi to vypovedá o slabine slušných ľudí, pre ktorých je aj konflikt kvôli zásadnej a správnej veci osobným rubikomom.

Druhý citát pochádza od Sira Anthonyho Hopkinsa: „...žijeme vo svete, kde je pohreb dôležitejší než mŕtvy, svadba je dôležitejšia než láska, vzhľad je dôležitejší než myseľ. Žijeme v obalovej kultúre, ktorá pohŕda obsahom“!!!

Výrok Sira Anthonyho zasahuje do smutného poznatku. Traduje sa totiž, že dnešný človek je málo autentický. Sme príliš civilizovaní a preto máme stále sa zväčšujúci problém s vlastným názorom. Dôsledok? Ťaživý a nepríjemný obsah balíme do pekných obalov. A sme spokojní. Máme pocit, že sme sa dôstojne vysporiadali s obsahom, ale i s vlastným svedomím, ktoré sme pre „pokoj v dome“ prepli do spiaceho režimu.

Nie je to tak. Nevyrovnali sme sa s ničím. Iba sme spriechnili cestu pokriveným a deformovaným názorom. A na dôvažok, naše opatrne a civilizovane formulované náhľady boli zavše zneužitú. Na podporu postojov, s ktorými nesúhlasíme.

A záverom si preto položíme páľčivú otázku. Môžeme sa nádejať, že prvý svet ovplyvní silou argumentov, pevnosťou, reálnosťou a neustupovaním zlu druhý svet alebo pripustíme, aby druhý svet kontaminoval prvé videnie sveta konšpiráciami, agresivitou, klamstvami a polopravdami?

Odpovede trpezlivo hľadáme každý deň.

Emeritný
sudca a člen Súdnej rady
Slovenskej republiky

Ľudovít Bradáč